

1 Kor 1, 10-17 en Gen 13, 2-8

Oecumenische viering tgv Week van Gebed voor de eenheid van de christenen. Verrijzeniskerk 140126

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Is Christus dan verdeeld? Roept de apostel Paulus verontwaardigd uit in zijn brief aan de gelovigen in Korinthe. Is Christus dan verdeeld?

Verdeeldheid kan beginnen met een verschil van mening. Als je er samen niet uit kunt of niet uit wilt komen. Dan hoor je nogal eens als laatste opmerking in een lastige discussie: ja, dat is ook een mening. Argumenten en tegenargumenten zijn uitgewisseld en tot eenstemmigheid is het niet gekomen. Destijds was dat de reactie van toen nog prins Willem Alexander toen hij kritisch bevraagd werd op de rol van zijn aanstaande schoonvader bij de verdwijningen en de martelingen van de Argentijnse junta. Daar moet je het dan mee doen. Daar kan geen argument meer tegenop. Uitgepraat ben je. Einde discussie. Want dat is waar: het is ook een mening. Verschillende meningen staan naast en ook wel tegenover elkaar.

En dat is ook heel eigentijds, zeggen mensen die er verstand van hebben.

In onze zogenaamd postmoderne cultuur sprokkelt ieder mens zijn eigen meningen en opvattingen bij elkaar. Er is geen andere autoriteit dan de individuele mens. Hij heeft het laatste woord.

Vervolgens worden concrete mensen verbonden aan verschillende meningen. Aan ideologieën.

Ik ben van Rutte en ik van Samson; ik van Buma en ik van Roemer. Nadere uitleg is niet meer nodig. De ander kan hooguit een verzuchting slaken over zoveel onbegrip.

Verdeeldheid in de politiek.

Verdeeldheid is ook de kerk niet vreemd. Bij de eerste grote scheuring in de toenmalige kerk ontstond uit de strijd om de macht de kerk van het west waarover de bisschop van Rome de scepter zwaaide, en de kerk van het oosten, waar de patriarch van Constantinopel het voor het zeggen had.

En toen aan het begin van de zestiende eeuw de monnik Maarten Luther opkwam voor de zuiverheid van de kerk, werd hij de kerk uitgezet, geëxcommuniceerd.

En inmiddels heeft de christenheid zich gedeeld als een repeterende breuk.

In Korinthe, die griekse havenstad, konden ze daarover meepraten, bij het begin van onze christelijke jaartelling. Het was een smeltkroes van vele culturen en godsdiensten. Echt multi-culti en multireligieus.

Al die vele invloeden van buiten raakten ook de jonge gemeente, die door de apostel Paulus was gesticht. Er is veel verdeeldheid en er zijn veel vragen.

Daarom schrijft hij hen een lange brief, waarin veel aan de orde komt.

Paulus begint met het aanslaan van de goede toon. Eerst dankt hij God voor de genade die Hij hen geschonken heeft. Vervolgens dankt hij hen voor hun kennis en voor alle gaven die de Geest hen gegeven heeft. En dan roept hij hen op om eensgezind te zijn, om scheuringen te vermijden en om in hun denken en hun overtuiging volkomen één te zijn.

Wat er aan de hand is? Er zijn groepen ontstaan, die zich tegenover elkaar zijn gaan opstellen. Spanningen zijn het gevolg. En ongezonde concurrentie.

Wat die groepen precies van elkaar onderscheidt? De ene groep bestaat uit voornamelijk rijken en welgestelden, de andere uit zwakke en achtergestelde gemeenteleden. Weer een andere groep houdt er duidelijke opvattingen op na over het eten van offervlees; dat is een andere groep een gruwel. Verderop in de brief komen zulke tegenstellingen volop aan de orde.

En wat die groepen nu doen is zich identificeren met hun leider. Ik hoor bij hem. Maar ik hoor bij hém! Waarschijnlijk gaat het om inspirerende, charismatische voorgangers, die met hun uitstraling indruk maakten. Zo zegt de één: ik ben van Paulus, de ander: ik van Apollos; een derde zegt: ik ben van Kefas en een vierde: ik van Christus. Zo ver kan het komen: dat er ook een partij van Christus is ontstaan.

En dat lijkt wel einde discussie.

Maar dat accepteert Paulus niet. Hoe begrijpelijk zo'n houding ook kan zijn, voor de gemeente van Jezus Christus kán dat gewoon niet. De gemeente van Jezus bestaat niet uit een verzameling van losse individuen, die er zo hun eigen mening op nahouden, maar uit een gemeenschap van gedoopten. Ze zijn allemaal gedoopt in de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

De doop heeft hen samengebracht en samengesmeed tot een gemeenschap.

Even terzijde. Voor de meeste kerken is de doop het teken van het verbond dat God met mensen heeft gesloten. Of ze nu kleine kinderen of alleen volwassenen dopen. Door de doop ga je tot de kerk behoren. Maar er zijn ook christelijke bewegingen zoals het Leger des Heils, die de doop niet praktiseren. Zij leggen alle nadruk op de praktische kant van het geloof. Op de concrete hulp, op het dienstbetoon.

Voor Paulus, die als Joodse jongen is opgevoed hoort de doop net als in het oude testament de besnijdenis, onlosmakelijk bij het volk van God.

Verderop in zijn brief vergelijkt hij die gemeenschap van gedoopten met een lichaam. Een lichaam, waarvan Christus het hoofd is. Een lichaam waarin alle leden elkaar nodig hebben. Waar niet de één zich kan verheffen boven de ander.

Het belangrijkste is niet dat je gegrepen bent door een geïnspireerde voorganger, maar dat je samen deel uitmaakt van het ongedeelde lichaam van Christus. Want Christus kán niet verdeeld zijn, zegt Paulus.

Maar de kerk van Jezus Christus op deze wereld is wel verdeeld.

Eindeloos verdeeld. Maar laat dat nooit het laatste woord zijn. Laten we zoeken naar wat de verdeeldheid overstijgt. Naar wat we samen kunnen doen in Christus' naam.

Laat vooral geen enkele kerk zeggen: ik ben het lichaam van Christus.

Hooguit zijn zij en wij allemaal een gestalte van de kerk van Jezus Christus.

Paulus bindt de gelovigen in Korinthe op het hart dat Christus niet verdeeld is. De gelovigen vinden hun eenheid en hun eensgezindheid in Christus.

Daarom is het geen einde verhaal als we, bijvoorbeeld binnen onze eigen kerkelijke gemeenschap op tegenstellingen stuiten. Want die zijn er ook bij ons op allerlei gebied. Wij zijn pluriforme gemeenten en gemeenschappen. Er zijn verschillen in vorm, inhoud en consequentie van het geloof.

Die verschillen kunnen uitgroeien tot tegenstellingen, die mensen van elkaar vervreemden.

Dan zeggen we niet: tja, dat is ook een mening, maar dan vragen we door, bij onszelf en bij elkaar. We proberen te ontdekken hoe die verschillen voortkomen uit de bron waaruit wij leven, Jezus Christus. Dan betrekken we die op hem en proberen zo onze eenheid en eensgezindheid op het spoor te komen.

De bron waaruit wij leven is Jezus Christus. Toen hij zich in de Jordaan door Johannes liet dopen, scheurde de hemel open, daalde de Heilige Geest in de gestalte van een duif op Jezus neer en sprak een stem uit de hemel: Dit is mijn Geliefde Zoon, in hem vind ik vreugde.

Hij leefde uit de bron van de liefde van de Vader en was geheel en al gericht was op het doen van zijn wil. Gelovigen van toen en van nu, gedoopten en ongedoopten, leven uit de bron van de liefde van Jezus en zijn gericht op het navolgen van hem. Vandaag en alle dagen. En ook hier in deze stad.

Amen